

GLÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Zatwierdzam

GLÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
dr inż. Andrzej Jagusiowicz

PODSEKRETARZ STANU

Janusz Ostapjuk

RAPORT

**o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym
i elektronicznym w 2013 roku**

Warszawa, czerwiec 2014 r.

**Opracowano w Departamencie Kontroli Rynku
Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska**

Zapoznałam się z treścią
i przyjmuję do wiadomości:

MB

**Dyrektor Departamentu
Gospodarki Odpadami**
Malgorzata Szymborska

EMadys

Wstęp

Zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1155) Główny Inspektor Ochrony Środowiska sporządza i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczą dane, roczny raport o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytych sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

Raport za 2013 rok jest już ósmym Raportem obrazującym stan funkcjonowania gospodarki zużytych sprzętem sporządzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

W związku z wejściem w życie w dniu 23 stycznia 2013 r. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 ze zm.) stosownie do art. 214 pkt 4 tej ustawy przepisy o rejestrze prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska zostały uchylone. Zgodnie jednak z art. 235 ust. 2 ww. ustawy o odpadach Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzący rejestr na podstawie przepisów dotychczasowych zakończy prowadzenie tego rejestru z dniem utworzenia rejestru, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ww. ustawy, zwanego dalej „rejestrem prowadzonym przez marszałków województw”. Rejestr ten dotychczas nie został utworzony. Stosownie więc do art. 235 ust. 3 ww. ustawy do czasu utworzenia rejestru prowadzonego przez marszałków województw, do rejestru prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska stosuje się przepisy dotychczasowe, czyli przepisy ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym sprzed nowelizacji tej ustawy dokonanej przez ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Powyższe oznacza, że do czasu utworzenia rejestru prowadzonego przez marszałków województw mają zastosowanie m.in. przepisy art. 6 – 15 i art. 17 ww. ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, a co za tym idzie stosowane są również rozporządzenia dotyczące prowadzonego przez GIOŚ rejestru. W dalszym ciągu mają więc zastosowanie rozporządzenia dotyczące prowadzenia rejestru, m.in.:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytych sprzęcie (Dz. U. Nr 132, poz. 1092),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie wysokości stawek opłaty rejestrowej oraz opłaty rocznej (Dz. U. Nr 236, poz. 1649),

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2009 r. w sprawie wzoru wniosku o wpis do rejestru oraz wzoru wniosku o zmianę wpisu do rejestru, a także sposobu ich przekazywania (Dz. U. Nr 68, poz. 582),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 czerwca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania numeru rejestrowego (Dz. U. Nr 92, poz. 760),

Powyższe oznacza, że do czasu utworzenia nowego rejestru prowadzonego przez marszałków województw, rejestr, który prowadzi GIOŚ, a więc rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, prowadzony będzie przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na takich samych zasadach jak przed wejściem w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, stosownie do wskazanych powyżej przepisów.

Zakres rocznego raportu został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie (Dz. U. Nr 132, poz. 1092). Zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia raport obejmuje:

- 1) część opisową zawierającą:
 - a) informacje o ilości wpisanych i wykreślonych podmiotów z rejestru,
 - b) informacje o umowach zawartych pomiędzy wprowadzającymi sprzęt a organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - c) informacje o prowadzonych procesach odzysku oraz zdolnościach przetwórczych zakładów przetwarzania oraz instalacji, w których prowadzony jest recykling bądź inne niż recykling procesy odzysku,
 - d) informacje i wnioski o istniejącym systemie zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych,
 - e) informacje o ilości zebranego zużytego sprzętu, odpadów poddanych recyklingowi i innym niż recykling procesom odzysku oraz osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu,
 - f) opis przeprowadzonych kontroli zawierający wskazanie ilości podmiotów skontrolowanych — oddzielnie dla prowadzących działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu i oddzielnie dla pozostałych przedsiębiorców oraz wyniki tych kontroli;
- 2) tabele zawierające informacje o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużyтым sprzętem, których wzory są określone w załączniku nr 1 i 2 do raportu.

Ustawa o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym nakłada na wszystkie zarejestrowane podmioty obowiązek sporządzania i przekazywania do GIOŚ sprawozdań półrocznych oraz rocznych, które są podstawą do sporządzenia przedmiotowego raportu.

1. Informacje o ilości wpisanych i wykreślonych podmiotów z rejestru

§ 4. pkt 1, lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie

Od dnia 1 lipca 2006 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Na dzień 31 grudnia 2013 r. do rejestru wpisanych było **15435** przedsiębiorców, w tym:

- **5356** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu,
- **12639** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu,
- **178** przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania,
- **118** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu,
- **12** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku,
- **9** organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W 2013 r. do rejestru GIOŚ wpisano:

- **627** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu,
- **1024** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu,
- **19** przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania,
- **10** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu,

Należy w tym miejscu wyjaśnić, że wiele podmiotów prowadzi działalność w kilku zakresach jednocześnie np. wprowadzająco-zbierający, zbierająco-przetwarzający i prowadzący działalność w zakresie recyklingu.

W 2013 r. w związku ze złożonymi przez przedsiębiorców wnioskami o wykreślenie z rejestru, z powodu zakończenia działalności gospodarczej podlegającej obowiązkowi wpisu do rejestru, wykreślono z niego **259** podmiotów.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska wszczął w 2013 r. **629** postępowań w sprawie wykreślenia z rejestru wprowadzających sprzęt w związku z nieuiszczeniem opłaty rocznej. W wyniku wpłacenia wymaganej opłaty i złożenia przez przedsiębiorców wyjaśnień GIOŚ

umorzył **471** wszczętych postępowań, a **177** przedsiębiorców wykreślił z rejestru w związku z brakiem wniesienia opłaty.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykreśla z rejestru z urzędu w drodze decyzji również w przypadkach określonych w art. 14 ustawy o zużytych sprzęcie, tj.: stwierdzenia rażących nieprawidłowości w wykonywaniu obowiązków określonych w przepisach ustawy, nie wniesienia wymaganego zabezpieczenia finansowego, stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej lub wygaśnięcia decyzji związanej z gospodarką odpadami. W 2013 roku GIOŚ wszczął **209** takich postępowań, w wyniku których wykreślił z rejestru **52** przedsiębiorców.

Podsumowując, Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykreślił łącznie w 2013 r. z rejestru **488** przedsiębiorców.

Tab. 1

Przedsiębiorcy wykreśleni z rejestru w 2013 r.

Lp.	Rodzaj przedsiębiorcy	Liczba wykreślonych przedsiębiorców	
		Na własny wniosek	Z urzędu przez GIOŚ
1	wprowadzający sprzęt	90	133
2	zbierający zużyty sprzęt	88	37
3	wprowadzający i zbierający zużyty sprzęt	74	51
4	prowadzący zakład przetwarzania i zbierający zużyty sprzęt	5	8
5	prowadzący działalność w zakresie recyklingu i innych niż recykling procesów odzysku	2	0
6	organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego	0	0
Razem		259	229

Ponadto w ramach wykonywanych zadań związanych z prowadzeniem rejestru w 2013 r. GIOŚ wydał **126** decyzji w sprawie rozliczania zabezpieczeń finansowych wniesionych przez wprowadzających sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, którzy nie zawarli umowy z organizacją odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W wyniku

prorowadzonych postępowań GIOŚ rozliczył zabezpieczenia finansowe wniesione na łączną kwotę ok. 2,5 mln zł. Wydane decyzje w **123** przypadkach dotyczyły zwrotu wniesionego zabezpieczenia, a jedynie w **3** przypadkach przeznaczenia środków z zabezpieczenia na sfinansowanie zbierania, przetwarzania, odzysku, w tym recyklingu, lub unieszkodliwiania zużytego sprzętu.

2. Informacje o umowach zawartych pomiędzy wprowadzającymi sprzęt a organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego

§ 4. pkt 1, lit. b rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie

Wśród **5356** zarejestrowanych przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego na koniec 2013 r. **830** samodzielnie realizowało obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami zużytego sprzętu określone w przepisach ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. liczba zawartych umów z organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego kształtowała się następująco:

- Biosystem Elektrorecykling Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **1237**
- Auraeko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **1086**
- CCR RELECTRA Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **834**
- TOM Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **409**
- Electro-System Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **363**
- ElektroEko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **225**
- Drop Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **186**
- Europejska Platforma Recyklingu Polska Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **169**
- TERRA Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **17**

3. Informacje o prowadzonych procesach odzysku oraz zdolnościach przetwórczych zakładów przetwarzania, oraz instalacji, w których prowadzony jest recykling bądź inne niż recykling procesy odzysku

§ 4. pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie

Zgodnie z definicją zakładu przetwarzania zawartą w ustawie o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz załącznikiem numer 1 do nowej ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 r. poz. 21 ze zm.) w zakładach przetwarzania prowadzony jest proces R 12 (wcześniej procesy R14, R15). Na 178 przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania ich łączna zdolność przetwórcza wynosi 613 542,23 Mg/rok i jak wynika z danych zawartych w raporcie (zał. Nr 1) jest wystarczająca do przetworzenia zebranego zużytego sprzętu.

Natomiast art. 30 ust. 4 i 5 ustawy o zużyтым sprzęcie określa, że do obliczania poziomów odzysku (innego niż recykling) zużytego sprzętu do odzysku zalicza się procesy odzysku oznaczone jako R1–R9 w załączniku nr 1 do ustawy o odpadach, natomiast przy obliczaniu poziomów recyklingu zużytego sprzętu do recyklingu zalicza się procesy odzysku oznaczone jako R2–R9. Na 118 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu ich łączna zdolność przetwórcza wynosi 5 613 742 Mg/rok. Natomiast w przypadku 13 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku, ich łączna zdolność przetwórcza wynosi 497 720 Mg/rok. W ocenie GIOŚ, moc przetwórcza instalacji do odzysku i recyklingu w zupełności wystarczy do zagospodarowania odpadów powstających w wyniku przetwarzania zużytego sprzętu. Potwierdzeniem tego faktu jest również informacja zawarta w załączniku numer 2 do niniejszego raportu, która przedstawia fakt osiągnięcia przez wprowadzających sprzęt i organizacje odzysku wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów powstałych z przetworzenia zużytego sprzętu.

4. Informacje o ilości zebranego zużytego sprzętu, odpadów poddanych recyklingowi i innym niż recykling procesom odzysku oraz osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu

§ 4. pkt 1 lit. e rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie

Tabelaryczne zestawienie danych dotyczących ilości wprowadzonego sprzętu, zebranego zużytego sprzętu oraz przetworzonego zużytego sprzętu zawiera załącznik 1 do niniejszego raportu. Natomiast tabelaryczne zestawienie danych dotyczące masy odpadów pochodzących ze zużytego sprzętu poddanych odzyskowi i recyklingowi oraz zużytego sprzętu użytego ponownie w całości zawiera załącznik 2 do niniejszego raportu.

Dane do załącznika 1 generowane są z następujących sprawozdań przekazywanych przez przedsiębiorców i organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego:

- sprawozdanie o ilości i masie sprzętu wprowadzonego do obrotu na terytorium kraju (kolumna 4 w dziale II, 3 i 4 w dziale III oraz 4 w dziale 4),
- sprawozdanie o masie zebranego i przekazanego do prowadzącego zakład przetwarzania zużytego sprzętu (kolumna 3 i 4 w dziale II),
- sprawozdanie o przetworzonym zużytym sprzęcie (kolumna 4 w dziale II).

Dane do załącznika 2 generowane są z następujących sprawozdań przekazywanych przez przedsiębiorców i organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego zarejestrowane w rejestrze:

- sprawozdanie o masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi, oraz unieszkodliwianiu, o symbolu OŚ – SEE2 (kolumna 3, 5, 6 i 7 w dziale II i III sprawozdania),
- sprawozdanie o przetworzonym zużytym sprzęcie (kolumna 5 w dziale II).

Dane uwidocznione w załączniku numer 2 informują o sfinansowaniu działań związanych z zagospodarowaniem odpadów zużytego sprzętu i wynikają wprost z zaświadczeń wydawanych przez zakłady przetwarzania dla wprowadzających sprzęt oraz dla organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Jak wynika z analizy danych w 2013 r. na terytorium Polski wprowadzono łącznie 486 179 954,74 kg sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Największą masę sprzętu – 247 134 985,76 kg – wprowadzono w grupie 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (50,83 % łącznej masy) oraz w grupie 3 – Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 54 454 479,91 kg (11,20 % łącznej masy). Najmniej wprowadzono sprzętu zaklasyfikowanego do grupy 10 – Automaty do wydawania – 1 915 717,31 kg (0,39 % łącznej masy wprowadzonego sprzętu).

W zakresie zbierania zużytego sprzętu w 2013 r. łącznie zebrano 171 727 608,94 kg zużytego sprzętu, w tym z gospodarstw domowych 163 687 697,16 kg, co stanowi 95,32 % masy zebranego zużytego sprzętu, a z innych źródeł niż gospodarstwa domowe 8 039 911,78 kg, co stanowi 4,68 % masy ww. sprzętu. Najwięcej zużytego sprzętu zebrano w grupie 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego, tj. 76 518 018,50 kg, co stanowi 44,55 % masy zebranego zużytego sprzętu oraz w grupie 3 – Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny, tj. 30 781 163,74 kg, co stanowi 17,92 % masy zebranego zużytego sprzętu. Istotny udział w masie zebranego zużytego sprzętu stanowi również sprzęt audiowizualny z grupy 4, tj. 27 735 934,51 kg, co stanowi 16,15 %. Najmniej

zużytego sprzętu zebrano w grupie 10 – Automaty do wydawania, tj. 250 929,00 kg, co stanowi 0,14 % masy zebranego zużytego sprzętu.

W 2013 r. osiągnięto poziom zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w wysokości 35,32 %, w tym poziom zbierania sprzętu z gospodarstw domowych wynosił 33,66 %. **W przeliczeniu na jednego mieszkańca zebrano 4,25 kg zużytego sprzętu** (przyjmując liczbę ludności w 2013 r. 38 496 tys. osób – źródło GUS). W poprzednich latach poziom zbierania zużytego sprzętu w przeliczeniu na mieszkańca kształtował się w następujący sposób: 2012 r. – 3,88 kg zużytego sprzętu, 2011 r. – 3,55 kg zużytego sprzętu, 2010 r. – 2,80 kg zużytego sprzętu, 2009 r. – 2,70 kg zużytego sprzętu, 2008 r. – 1,48 kg zużytego sprzętu, 2007 r. – 0,71 kg zużytego sprzętu, 2006 r. – 0,13 kg zużytego sprzętu. W 2013 r. osiągnięto poziom zbierania zużytego sprzętu z innych źródeł niż gospodarstwa domowe w wysokości 0,2 %.

W analizowanym okresie przetworzono łącznie 160 290 149,10 kg zużytego sprzętu, najwięcej w grupach: 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 82 225 708,05 kg co stanowi 51,29 % masy przetworzonego zużytego sprzętu, natomiast najmniej, tj. 225 412,40 kg w grupie 10 – Automaty do wydawania (0,14 %).

Całkowita masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych w 2013 r. procesowi recyklingu wyniosła 129 771 009,67 kg. W największym stopniu procesowi recyklingu poddano masę odpadów powstałych ze zużytego sprzętu z grupy 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (72 380 848,40 kg, co stanowi 55,77% masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi recyklingu). Najmniejszą masę odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi recyklingu stanowiły odpady z grupy 10 – Automaty do wydawania (27 088,60 kg, co stanowi 0,02 %).

Natomiast całkowita masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi odzysku innego niż recykling wyniosła 914 777,70 kg, przy czym największą część, tj. 516 093,00 kg, stanowią odpady powstałe ze zużytego sprzętu z grupy 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (56,41 % całkowitej masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi odzysku innemu niż recykling). Najmniejszą masę odpadów poddano procesowi odzysku innemu niż recykling powstałych z przetwarzania zużytego sprzętu z grupy 10 – Automaty do wydawania, tj. 6 kg.

Masa zużytego sprzętu przekazanego do ponownego użycia wyniosła 1 139 106,10 kg. Największą masę sprzętu przeznaczonego do ponownego użycia stanowił sprzęt z grupy 3 – Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 648 879,60 kg (co stanowi 56,96 %).

Tab. 2

**Poziom zbierania w 2013 r. sprzętu elektrycznego
i elektronicznego w poszczególnych grupach.**

Lp.	Numer i nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt	Całkowita masa wprowadzonego sprzętu [kg]	Całkowita masa zebranego zużytego sprzętu [kg]	Osiągnięty poziom zbierania zużytego sprzętu [%]
	1	2	3	4
1	Wielkogabarytowe urzędnia gospodarstwa domowego	247 134 985,76	76 518 081,50	30,96
2	Małogabarytowe urzędnia gospodarstwa domowego	47 854 638,84	16 613 710,37	34,71
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	54 454 479,91	30 781 163,74	56,52
4	Sprzęt audiowizualny	43 952 589,24	27 735 934,51	63,10
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 2 - 5	4 100 119,00	2 287 669,76	55,79
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 1 i 6	26 536 993,08	3 403 948,33	12,82
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	41 933 886,68	10 133 786,46	24,16
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	7 125 163,87	2 512 843,90	35,26
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	4 373 541,32	556 851,56	12,73
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	6 797 839,73	932 689,81	13,72
10	Automaty do wydawania	1 915 717,31	250 929,00	13,09
ŁĄCZNIE		486 179 954,74	171 727 608,94	35,32

5. Informacje i wnioski o istniejącym systemie zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych

§ 4. pkt 1 lit. d rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie

Podsumowując przedstawione powyżej informacje dotyczące osiągniętych poziomów zbierania, odzysku i recyklingu należy wskazać na kilka ważnych elementów. Pierwszym i podstawowym elementem, który należy podkreślić jest to, że poziomy zbierania, odzysku i recyklingu obliczone zostały w oparciu o dane przekazane w przesłanych przez przedsiębiorców oraz organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego sprawozdaniach. W 2013 r. do bazy zostały wprowadzone dane z blisko 31 tys. sprawozdań, a według szacunków GIOŚ powinno to być ponad 38 tysięcy. Dlatego corocznie GIOŚ dokonuje również weryfikacji przedsiębiorców w zakresie nie przesyłania wymaganych przepisami ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym sprawozdań. Drugim nie mniej ważnym elementem jest rzetelność danych przekazywanych do GIOŚ w sprawozdaniach, które to dane przekładają się bezpośrednio na wyniki prezentowane w niniejszym raporcie. Niestety pomimo 8 lat funkcjonowania systemu gospodarowania zużyтым sprzętem wielu przedsiębiorców oraz organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego w dalszym ciągu popełnia błędy przy sporządzaniu sprawozdań. W związku z powyższym GIOŚ w pismach skierowanych do przedsiębiorców bądź organizacji odzysku wskazuje na popełnione błędy oraz zobowiązuje do przesyłania korekt błędnie sporządzonych sprawozdań. W 2013 r. wystosowano blisko 1200 pism w tym zakresie.

Dodatkowo należy wskazać, że GIOŚ w drugiej połowie 2013 r. dokonał weryfikacji przedłożonych sprawozdań za 2012 r. Wytypowano określonych przedsiębiorców, tj. wprowadzających sprzęt, którzy samodzielnie realizowali swoje obowiązki i nie zawarli umów z organizacjami odzysku, zakładami przetwarzania, prowadzącymi recykling oraz odzysk inny niż recykling oraz w szczególności profesjonalnych zbierających zużyty sprzęt. Wystosowano blisko 650 pism w tym zakresie. W przypadku zakładów przetwarzania oraz prowadzących recykling i odzysk inny niż recykling praktycznie nie stwierdzono nie przedłożonych sprawozdań. Odnośnie wprowadzających sprzęt najczęstszymi błędami było nie przedłożenie sprawozdań rocznych, tj. wykazu zakładów przetwarzania oraz sprawozdania o osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu oraz sprawozdania o wysokości należnej opłaty produktowej. Natomiast w przypadku zbierających zużyty sprzęt dane te zostały wykazane w tabeli numer 3.

Tab. 3

**Masa zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
zebrana w 2012 r., która nie została ujęta w raporcie
za 2012 r., z uwagi na nie przesłanie do GIOŚ sprawozdań**

Lp.	Numer i nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt	Masa zebranego zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych [kg]	Masa zebranego zużytego sprzętu pochodzącego od użytkowników innych niż gospodarstwa domowe [kg]
	1	2	3
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	7 549 464,00	186 985,20
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	2 247 456,00	20 988,60
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	2 421 373,00	80 921,26
4	Sprzęt audiowizualny	2 251 476,00	36 439,80
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 2 - 5	70 742,45	9 419,96
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 1 i 6	333 975,90	12160,70
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	2 175 026,00	33 140,87
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	460 344,80	1 471,80
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	63 905,90	8 050,10
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	113 732,20	19648,35
10	Automaty do wydawania	0	31 814,00
ŁĄCZNIE		17 687 496,00	441 076,64

Najwięcej brakujących sprawozdań przesłali zbierający zużyty sprzęt i to na tej grupie przedsiębiorców GIOŚ skupił swoją uwagę, gdyż zbierają największe ilości odpadów zużytego sprzętu. W przypadku gdyby zbierający zużyty sprzęt terminowo przedłożyli wymagane sprawozdania poziom zbierania z gospodarstw domowych w 2012 r. zamiast 3,88 wyniósłby 4,34 kg zużytego sprzętu.

Analizując dane zawarte w sprawozdaniach – wykaz zakładów przetwarzania należy wskazać, że na 178 zakładów przetwarzania figurujących w rejestrze GIOŚ, tylko 81 z nich zawarło jedną lub więcej umów z wprowadzającymi sprzęt lub organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Wobec powyższego w prawie połowie zakładów przetwarzania wpisanych do rejestru GIOŚ żaden wprowadzający nie finansował zagospodarowania odpadów zużytego sprzętu. Fakt ten przekłada się również na różnicę mas sprzętu uwidacznianą na zaświadczeniach o zużytym sprzęcie (zaświadczenia o masie przetworzonego zużytego sprzętu wystawiane są dla wprowadzających sprzęt, którzy zawarli umowy z prowadzącymi zakłady przetwarzania bądź organizacjami odzysku) i na sprawozdaniach o przetworzonym zużytym sprzęcie (sprawozdania uwzględniają masę przetworzonego zużytego sprzętu wynikającą z zaświadczeń o zużytym sprzęcie wystawianych wprowadzającym o zużytym sprzęcie oraz pozostałą masę zużytego sprzętu przetworzoną w zakładzie przetwarzania, której przetworzenia nikt nie sfinansował). Tendencja taka utrzymuje się od samego początku istnienia systemu zagospodarowania zużytego sprzętu. Dodatkowo jak wynika z przesłanych sprawozdań nie wszystkie zakłady przetwarzania pomimo posiadanej decyzji oraz przystosowania do wymogów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w 2013 roku prowadziły działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu.

Zauważony w 2013 roku wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów w szczególności zbierających zużyty sprzęt dotyczy przede wszystkim wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897) i rejestracji przedsiębiorstw gospodarki komunalnej.

Porównując dane z roku 2013 w stosunku do roku 2012 można wyciągnąć następujące wnioski:

- masa wprowadzonego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w 2013 roku jest większa o ponad 1 %, niż masa sprzętu wprowadzonego w 2012 r. Wynika to głównie ze stagnacji popytu wewnętrznego w Polsce.
- masa zebranego zużytego sprzętu w 2013 r. jest o prawie 8,5 % większa od masy zużytego sprzętu zebranego w 2012 r. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest wzrost liczby zbierających zużyty sprzęt w rejestrze, w szczególności przedsiębiorstw gospodarki komunalnej, oraz rozwijania selektywnego zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych.

- analiza funkcjonowania systemu gospodarki zużyтым sprzętem prowadzi do jeszcze jednego wniosku. Porównanie danych w tabeli numer 1 w zakresie zebranego zużytego sprzętu przez zbierających oraz przetworzonego zużytego sprzętu przez przetwarzających wyraźnie wskazuje, że część zbierających zużyty sprzęt nie przedłożyła wymaganych sprawozdań do GIOŚ, co skutkuje zmniejszonym współczynnikiem zbiórki w przeliczeniu na mieszkańca. Masa przetworzonego zużytego sprzętu jest porównywalna do masy odpadów powstałych z jego przetworzenia i osiągniętych poziomów odzysku i recyklingu (tabela w załączniku numer 2), które to dane wynikają z zaświadczeń o zużyтым sprzęcie, jakie zakład przetwarzania sporządza dla wprowadzających sprzęt i organizacji odzysku. Gdyby sprawozdania o masie zebranego i przekazanego do prowadzącego zakład przetwarzania zużytego sprzętu były sporządzane wyłącznie przez zakłady przetwarzania, to opierając się na danych z tych sprawozdań w opinii GIOŚ, Polska udokumentowałaby osiągnięty poziom zbierania wymagany Dyrektywą WEEE – czyli 4 kg na mieszkańca znacznie wcześniej. Przy obecnej liczbie zarejestrowanych przedsiębiorców zbierających zużyty sprzęt (ponad 12 600), bliskich terminach przedkładania sprawozdań i sporządzania raportu niemożliwe jest wyegzekwowanie od zbierających zużyty sprzęt terminowego przesyłania rzetelnie sporządzonych sprawozdań.

6. Opis przeprowadzonych kontroli prowadzących działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu

§ 4. pkt 1, lit. f rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie

Artykuł 16 ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym zobowiązuje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do przeprowadzenia co najmniej raz w roku kontroli zakładu przetwarzania.

W stosunku do 2012 r. liczba funkcjonujących zakładów przetwarzania wzrosła o 6 podmiotów. W 2013 r. liczba zakładów przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ wynosiła 178. Przy czym kilku przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwarzania, zarejestrowanych w rejestrze GIOŚ, prowadzi działalność w dwóch i większej liczbie miejsc. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska w 2013 r. przeprowadzili łącznie 179 kontroli zakładów przetwarzania.

Różnica między liczbą zakładów przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ w 2013 r., a liczbą przeprowadzonych kontroli zakładów przetwarzania związana jest m.in. z

faktem, że niektórzy przedsiębiorcy prowadzący zakłady przetwarzania, prowadzą działalność w kilku lokalizacjach, często na terenie różnych województw.

Tab. 4

**Liczba zakładów przetwarzania i przeprowadzonych kontroli wioś
z podziałem na poszczególne województwa.**

Lp.	WIOŚ	Liczba przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ w 2013 r.	Liczba kontroli zakładów przetwarzania
1	Dolnośląski	12	11
2	Kujawsko-Pomorski	11	11
3	Lubelski	5	5
4	Lubuski	16	16
5	Łódzki	14	16
6	Małopolski	17	21
7	Mazowiecki	32	28
8	Opolski	3	5
9	Podkarpacki	3	3
10	Podlaski	8	8
11	Pomorski	3	4
12	Śląski	24	23
13	Świętokrzyski	1	0
14	Warmińsko-Mazurski	8	6
15	Wielkopolski	17	18
16	Zachodniopomorski	4	4
	Razem	178	179

Na 179 kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w 99 nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Liczba kontroli

zakładów przetwarzania, w których stwierdzono nieprawidłowości, w stosunku do 2012 r., nieznacznie spadła (ze 101 w 2012 r. do 80 w 2013 r.).

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nie przesyłania do GIOŚ, bądź nierzetelnego sporządzania sprawozdań i zaświadczeń,
- braku ewidencji odpadów lub prowadzenia ewidencji nierzetelnie,
- przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podmiotom nie wpisanym do rejestru GIOŚ,
- nie przesyłania do Urzędu Marszałkowskiego zbiorczych zestawień danych o odpadach i sposobach postępowania z nimi oraz zbiorczych zestawień informacji o zakresie korzystania ze środowiska,
- magazynowania odpadów niezgodnie z posiadaną decyzją,
- nieusuwania niezwłocznie z przyjętego zużytego sprzętu składników niebezpiecznych, materiałów i części składowych.

Na 179 kontroli zakładów przetwarzania w 171 przypadkach spełnione były wymogi techniczne zawarte w ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Jedynie w 2 przypadkach stwierdzono niedostosowanie do wymagań dotyczących wyposażenia miejsca magazynowania zużytego sprzętu wynikających z art. 45 ww. ustawy i w 6 przypadku niedostosowanie do wymagań dotyczących wyposażenia zakładu przetwarzania wynikających z art. 46 ww. ustawy. Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w tym zakresie były brak: urządzeń do usuwania wycieków, separatora cieczy oraz odstoju i odolejacza.

Podsumowując przeprowadzone kontrole zakładów przetwarzania należy wskazać, że stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w przeważającej większości, podobnie jak w latach poprzednich, nieprzestrzegania wymogów formalnych tj. nie przesyłania do GIOŚ, bądź nierzetelnego sporządzania sprawozdań i zaświadczeń oraz niedopełnienia obowiązku prowadzenia ewidencji, a także nie przesyłania do Urzędu Marszałkowskiego zbiorczych zestawień danych o odpadach. Natomiast tylko w kilku przypadkach nieprawidłowości związane były z niedostosowaniem się zakładów przetwarzania do spełniania wymagań technicznych wynikających z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. W stosunku do roku 2012 liczba niedociągnięć wynikających z wymogów art. 45 i 46 ww. ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym nie uległa zmniejszeniu.

Na 179 kontroli wydano 70 zarządzeń pokontrolnych, nałożono 21 mandatów karnych, a w 43 przypadkach zastosowano pouczenie. W 19 przypadkach wojewódzcy inspektorzy

ochrony środowiska wystąpili z informacją o stwierdzonych nieprawidłowościach do innych organów, m.in. Marszałków Województw.

7. Opis przeprowadzonych kontroli pozostałych przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

§ 4, pkt 1, lit. f rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie

Wojewódzcy Inspektorzy Ochrony Środowiska w zakresie kontroli pozostałych przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w 2013 r. skontrolowali ogółem **306** przedsiębiorców, w tym:

- **161** zbierających zużyty sprzęt,
- **107** wprowadzających sprzęt,
- **38** wprowadzających i zbierających zużyty sprzęt,

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości, podobnie jak w latach poprzednich, dotyczyły:

- nie przedkładania sprawozdań do GIOŚ lub nierzetelnego wypełniania sprawozdań,
- prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem zużytym sprzętem bez wpisu do rejestru GIOŚ,
- nie przedkładania sprawozdań do marszałka województwa,
- nie prowadzenia ewidencji odpadów,
- braku informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu
- nieselektywnego zbierania i magazynowania zużytego sprzętu,
- nieuregulowanego stanu formalno-prawnego z zakresu gospodarki odpadami.

W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości wydano **159** zarządzeń pokontrolnych, w **166** przypadkach pouczone kierownictwo kontrolowanego podmiotu, nałożono **40** kar grzywny w drodze mandatu karnego, a ponadto skierowano **27** wystąpień do innych organów.

W zakresie kontroli wprowadzających sprzęt, zgodnie z art. 80 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym **22** przedsiębiorcom wymierzono kary pieniężne w formie decyzji administracyjnych w związku z nieprzestrzeganiem przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym na łączną kwotę **136** tys. złotych.

Spis załączników

Załącznik 1. Dział 1. Roczne sprawozdanie w sprawie ilości wprowadzonego, zebranego oraz przetworzonego zużytego sprzętu (2013 rok)

Załącznik 2. Dział 2. Roczne sprawozdanie z masy zużytego sprzętu poddanego odzyskowi i recyklingowi oraz użytego ponownie w całości (2013 rok)

Załącznik 1

Roczne sprawozdanie w sprawie ilości wprowadzonego, zebranego oraz przetworzonego użytego sprzętu (2013 rok)

Lp.	Nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt	Całkowita masa wprowadzonego sprzętu	Masa zebranego użytego sprzętu		Masa użytego sprzętu przetworzonego w kraju	Masa użytego sprzętu przetworzonego w innych państwach członkowskich	Masa użytego sprzętu przetworzonego poza Unią Europejską
			z gospodarstw domowych	z innych źródeł niż gospodarstwa domowe			
[kg]							
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	247 134 985,76	73 741 617,95	2 776 463,55	82 225 708,05	0	0
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	47 854 638,84	16 103 525,90	510 184,47	16 530 715,80	0	0
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	54 454 479,91	29 001 194,85	1 779 968,89	18 995 872,57	0	0
4	Sprzęt audiowizualny	43 952 589,24	27 346 020,51	389 914,00	22 179 908,24	0	0
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 2 - 5	4 100 119,00	2 006 538,08	281 131,68	2 152 657,60	0	0
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 1 i 6	26 536 993,08	3 181 254,55	222 693,78	3 532 283,70	0	0
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	41 933 886,68	8 854 996,20	1 278 790,26	10 035 267,60	0	0
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	7 125 163,87	2 420 606,20	92 237,70	3 113 569,60	0	0
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	4 373 541,32	383 367,51	173 484,05	532 794,64	0	0
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	6 797 839,73	648 575,41	284 114,40	765 958,90	0	0
10	Automaty do wydawania	1 915 717,31	0,00	250 929,00	225 412,40	0	0
Ogółem		486 179 954,74	163 687 697,16	8 039 911,78	160 290 149,10	0	0

Roczne sprawozdanie z masy zużytego sprzętu poddanego odzyskowi i recyklingowi oraz użytego ponownie w całości (2013 rok)

Lp.	Nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	Całkowita masa zużytego sprzętu poddanego procesowi odzysku innemu niż recykling		Osiągnięty poziom odzysku		Całkowita masa zużytego sprzętu poddanego procesowi recyklingu		Osiągnięty poziom recyklingu		Całkowita masa zużytego sprzętu użytego ponownie w całości	
		[kg]	[%]	[kg]	[%]	[kg]	[%]	[kg]	[%]	[kg]	
1	2	3	4	5	6	7					
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	516 093,00	91,90	72 380 848,40	91,25	115 005,00					
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	55 422,00	87,84	13 071 428,10	87,48	112 867,00					
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	67 271,00	90,31	11 554 661,73	89,81	648 879,60					
4	Sprzęt audiowizualny	131 304,00	86,80	15 216 275,00	86,07	210 720,50					
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje 2 – 5	3 988,00	96,33	2 075 311,00	96,15	0,00					
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje 1 i 6	88 894,00	89,91	3 053 967,50	87,37	576,00					
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	27 863,00	89,59	8 870 812,30	89,31	49 413,00					
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	20 006,00	92,18	2 627 995,30	91,49	260,00					
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	1 720,00	88,37	381 272,84	87,98	0,00					
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	2 210,70	86,03	511 348,90	85,66	1 385,00					
10	Automaty do wydawania	6,00	86,00	27 088,60	85,98	0,00					
Ogółem		914 777,70	-----	129 771 009,67	-----	1 139 106,10					